

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr.: 7154.05.51671

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Oslo, 15.12.2003

UTKAST TIL FORSKRIFTER OM TILSKUDD TIL LANDBRUKET OG SKOGBRUKET - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Deres brev av 28.10.2003 angående høring av utkast til forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket og forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Vi viser også til kontakt med departementet om utsettelse av høringsfristen til 15.12.2003.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 12 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen nesten ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge.

Saken

I behandlingen av St.meld. nr 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regionalt og lokalt nivå, vedtok Stortinget at en rekke nye oppgaver innen landbruksforvaltningen skulle overføres til kommunene.

Som en oppfølging av Stortingets vedtak vil kommunene fra og med 2004 få tildelt en årlig disposisjonsramme fra Fylkesmannen som vil omfatte midlene til miljøtiltak i landbruket, nærings- og miljøtiltak i skogbruket og skogbruksplanlegging. Bruken av midlene skal forvaltes med grunnlag i de to forskriftene som nå er på høring, samt forskrift for tilskudd til skogbruksplanlegging som tidligere har vært på høring og som vil bli fastsatt i høst.

Det framgår av utkastene til forskrifter at kommunene får stor frihet til å prioritere mellom de ulike tiltak, fastsette tilskuddssatser og nærmere kriterier og eventuelle vilkår. Dette krever imidlertid etter FRIFOs vurdering klare retningslinjer for hva det ikke kan gis tilskudd til. En slik frihet krever også stor grad av åpenhet og muligheter for innsyn og medvirkning fra allmennheten, herunder frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner.

Behovet for å ta vare på naturmiljøet

Den generelle samfunnsutvikling fører til et stadig sterkere press på naturen. Mulighetene for å drive friluftsliv svekkes kontinuerlig ved at attraktive naturområder reduseres i størrelse og kvalitet, og gjenværende områder gjøres vanskeligere tilgjengelig. Blant annet har inngrepsfrie naturområder i Norge blitt redusert dramatisk i løpet av de siste 100 årene som følge av ulike typer utbygginger og inngrep. Dessverre fortsetter denne utviklingen, og FRIFO mener derfor det nå er svært viktig at

vi tar vare på de naturverdiene som fortsatt finnes, både i og utenfor inngrepsfrie områder, blant annet for å ivareta friluftslivet som er en del av norsk kulturarv og som en del av det helseforebyggende arbeidet i Norge.

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket

Formålet med tilskudd etter denne forskriften er å bidra til å fremme miljøverdiene og redusere forurensningen i landbrukets kulturlandskap utover det som kan forventes gjennom vanlig landbruskdrift, jf § 1 i utkast til forskrift.

Forskriften skal erstatte forskriften spesielle tiltak i landbrukets kulturlandskap (STILK), forskriften om investeringstøtte til miljøtiltak (IMT) og forskriften om tilskudd til miljøretta omlegging i kornområdene (MOMLE). I tillegg vil den nye forskriften omfatte tiltaket "Områdetiltak" som tidligere kun har blitt styrt gjennom rundskriv.

Landbrukets kulturlandskap har miljøkvaliteter som er verdifullt for friluftslivet. Dette gjelder blant annet landskapsestetiske opplevelser og opplevelser av det biologiske mangfoldet som er avhengig av dette kulturlandskapet. Tilskuddsordningen er et positivt bidrag til å opprettholde disse miljøkvalitetene og FRIFO støtter derfor i hovedtrekk utkastet til "Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket".

Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Formålet med tilskudd etter denne forskriften er å bidra til å fremme økt utnyttelse og verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdiene blir ivaretatt og videreutviklet.

Forskriften skal erstatte forskrift om behandling av søknader og utbetaling av statstilskudd m.v. til skogsveier og forskriftene om tilskudd til praktikanter i skogbruket, førstegangstynning, drift i vanskelig terreng, skogkultur, bygging av skogsveier og miljøtiltak i skogbruket (til sammen sju forskrifter).

Den norske rødlista er ei liste over truede norske arter. En betydelig andel av artene på denne lista er truet på grunn av det moderne skogbruket. Bygging av skogsbilveger har også vært med å redusere villmarkspregede områder i Norge i betydelig grad. FRIFO mener det er viktig å ta vare på de naturkvalitetene som fortsatt finnes i skogen. Derfor mener FRIFO det er viktig at skogbruket gir tilskudd til tiltak som har positive effekter for natur og friluftsliv, framfor tiltak som har negative effekter for natur og friluftsliv, som f eks vegbygging, drift i vanskelig terreng og treslagsskifte.

Utkast til ny forskrift skal erstatte flere andre forskrifter. Det kan derfor være til dels motstriden interesser som kan få tilskudd i følge denne forskriften. Nedenfor vil vi ta opp en del punkter vi mer er viktig i forhold til natur og friluftsliv.

FRIFO er glad for at det fortsatt ikke skal gis tilskudd til skogsbilveger som vil redusere villmarkspregende områder, jf § 3-1.

FRIFO mener at bygging av skogsbilveger må på lik linje med andre inngrep i naturen, bli en del av et system som gir muligheter for innsyn og medvirkning fra allmennheten, herunder frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner. FRIFO mener derfor planlegging av skogsbilveger må bli en del av det som omfattes av plan- og bygningsloven. Vi er derfor uenig i at det skal gis tilskudd til veier som er godkjent etter "Forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål", jf § 3-2.

Det er viktig å ta vare på de miljøkvalitetene som fortsatt finnes i skogen. Dette er ikke minst viktig i områder der det drives aktivt skogbruk. Vi støtter derfor forslaget til § 4-1 der det kan gis tilskudd til å ivareta at og videreutvikle miljøverdier i områder der det drives aktivt skogbruk.

FRIFO støtter også forslaget til § 4-2 der det kan gis tilskudd til dekning av økte omkostninger for å tilpasse driften for å ivareta miljøkvaliteter i skogen.

Det er et vilkår at utbetalingen av tilskudd etter § 4-2, 1. og 2. ledd forutsetter at miljøkvalitetene er registrert etter vitenskapelige metoder. FRIFO er enig i at dette, og vil presisere at det må være metodens evne til å fange opp miljøkvaliteter i skogen som er viktig og ikke metoden i seg selv. Vi er derfor glade for at ikke tilskuddsordningen har bundet seg til registrering etter MiS-metoden, men er åpne for alle vitenskapelige registreringer av miljøkvaliteter i skog.

FRIFO er spesielt glade for at det kan gis tilskudd som kan ta vare på friluftslivskvaliteter i områder som utnyttes til næringsrettet skogbruk. Vi støtter derfor forslag til § 4-3.

Vilkårene for utbetaling etter §§ 4-2 og 4-3 forutsettes at det inngås en avtale mellom skogeier og kommunen om hvilke plikter og restriksjoner tilskuddet forutsetter, jf § 4-4, 3. ledd. FRIFO støtter kravet om slike avtaler som gjør at ting blir etterprøvbare. Vi forutsetter imidlertid at det må være full åpenhet omkring slike avtaler, slik at det gir mulighet for innsyn og medvirkning fra allmennheten, herunder frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner.

Forskriften gjelder både nærings- og miljøtiltak i skogbruket. En økt utnyttelse og verdiskaping i skogbruket forutsetter at miljøverdiene blir ivarettatt og videreutviklet. FRIFO mener det kunne være formålstjenlig i forhold til denne understreking av miljøvennlig drift, å presisere en del tiltak som det ikke bør gis tilskudd til fordi de kan ha negative innvirkninger på natur og friluftsliv, f eks treslagskifte, drift i vanskelig terreng og tiltak som vil forringe kjente miljøkvaliteter.

Denne presisering kan enten inntas i forskriften eller i forarbeidene til denne.

Vennlig hilsen
Friluftslivets fellesorganisasjon

Harald Tronvik
Generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent